

Sygnatura akt II Ca 210/14

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny-Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Oleksiak

Sędziowie: SO Katarzyna Biernat – Jarek

SR (del.) Jarosław Tyrpa (sprawozdawca)

Protokolant sądowy: Krystyna Zakowicz

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2014 roku w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. M.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa Krowodrzy w Krakowie z dnia 6 sierpnia 2013 roku, sygnatura akt I C 1530/13/K

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu brzmienie:

„I. pozbawia wykonalności wyrok zaoczny Sądu Rejonowego dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie z dnia 7 grudnia 1999 roku (sygn. akt IV GC 1135/99/S), zaopatrzony w klauzulę wykonalności, w stosunku do J. M. w części obejmującej odsetki ustawowe od kwot 332, 13 zł (trzysta trzydzieści dwa złote trzydzieści groszy) i 841, 81 zł (osiemset czterdzieści jeden złotych osiemdziesiąt jeden groszy) za okres od dnia 27 lutego 2001 roku do dnia 4 lutego 2010 roku;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. koszty procesu pomiędzy stronami wzajemnie znosi.”;

2. w pozostałej części apelację oddala;

3. koszty postępowania odwoławczego pomiędzy stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt II Ca 210/14

## UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 maja 2014 roku

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 6 sierpnia 2013 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie oddalił powództwo J. M. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w K. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego oraz zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 197 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wyrok ten zapadł w oparciu o następujące ustalenia faktyczne. Wyrokiem zaocznym z dnia 7 grudnia 1999 r. sygn. akt IV GC 1135/99/S, Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie Wydział IV Sąd Gospodarczy zasądził od B. T., P. Ś., J. M. solidarnie na rzecz (...) S.A. w K. kwotę 1174 zł z odsetkami i kosztami postępowania. Postanowieniem z dnia 5 lutego 2001 r. wyrokowi została nadana klauzula wykonalności. W oparciu o przedmiotowe orzeczenie wnioskiem z dnia 27 lutego 2001 r. wierzyciel wniósł o wszczęcie egzekucji z rachunku bankowego i ruchomości m. in. dłużnika J. M.. Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone z uwagi na bezskuteczność egzekucji. Na podstawie tego samego tytułu wykonawczego wnioskami z dnia 29 marca 2004 r. i 1 kwietnia 2008 r. wierzyciel (...) S.A. w K. wniósł o wszczęcie egzekucji z rachunku bankowego, ruchomości, wierzytelności i wynagrodzenia za pracę dłużnika J. M.. Postanowieniami z dnia 20 maja 2004 r. i 29 grudnia 2008 r. postępowania egzekucyjne były umarzone z uwagi na oczywistość, iż z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych. Wnioskiem z dnia 5 lutego 2013 r. wierzyciel (...) S.A. w K. wniósł o wszczęcie egzekucji z wynagrodzenia za pracę, rachunku bankowego, ruchomości, wierzytelności dłużnika J. M. w oparciu o ten sam tytuł wykonawczy. Postanowieniem z dnia 26 listopada 2003 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie Wydział XI Gospodarczy ujawnił w Krajowym Rejestrze Sądowym zmianę firmy strony pozwanej z: (...) Spółka Akcyjna. na: (...) Spółka Akcyjna.

Sąd Rejonowy oddalił powództwo uznając, iż podniesiony przez powoda zarzut przedawnienia roszczenia zgłoszony w ramach art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. jest nieuzasadniony. Wskazał, że strona pozwana występowała z wnioskami o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w roku 2001 oraz z uwagi na bezskuteczność poprzednich postępowań egzekucyjnych w latach 2004, 2008 i 2013. Bezskuteczność egzekucji była spowodowana oczywistością faktu, iż z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych. Przyczyna umorzenia postępowania egzekucyjnego leżała zatem za każdym razem nie po stronie wierzyciela a po stronie dłużnika. Złożenie wniosku do komornika o wszczęcie egzekucji jest czynnością bezpośrednio zmierzającą do egzekwowania roszczenia, a w konsekwencji przerywającą bieg przedawnienia. W niniejszej sprawie bieg terminu przedawnienia uległ przerwaniu na skutek złożenia przez stronę pozwaną wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko powodowi J. M.. Powołując się na orzecznictwo Sąd pierwszej instancji wskazał, że po umorzeniu postępowania egzekucyjnego bieg terminu przedawnienia roszczenia przewidziany w art. 123 pkt 1 k.c. rozpoczyna się na nowo, z wyjątkiem umorzenia postępowania egzekucyjnego z mocy samego prawa na skutek bezczynności wierzyciela. Termin przedawnienia roszczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu wynosi dziesięć lat (art. 125 § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w całości i wnosząc o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa, względnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Orzeczeniu zarzucił naruszenie prawa procesowego, a to art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, iż umorzenie postępowań egzekucyjnych w sprawie nie następowało wskutek bezczynności wierzyciela, co w konsekwencji doprowadziło do przyjęcia, iż nie doszło do przedawnienia roszczenia. Wskazał, że postępowania egzekucyjne nie były umarzone ex lege z powodu bezczynności wierzyciela, jednak w ich toku wierzyciel pozostawał bierny, nie dokładając wszelkiej staranności w poszukiwaniu majątku dłużnika, ani nie składając żadnych nowych wniosków w sprawie. Sam fakt złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji, bez wskazania numeru rachunku bankowego dłużnika i bez określenia mienia podlegającego egzekucji, nie może wykluczać bezczynności wierzyciela. Gdyby wierzyciel aktywnie uczestniczył w poszukiwaniu majątku dłużnika, egzekucja wszczęta w 2001 r. mogłaby okazać się skuteczna.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania. Wskazując na szereg czynności podejmowanych w toku postępowań egzekucyjnych podniosła, że nieuzasadnione są twierdzenia apelującego, jakoby strona pozwana nie wskazała numeru rachunku bankowego ani mienia dłużnika podlegającego egzekucji. Bezskuteczność egzekucji nie leżała zatem po stronie strony pozwanej. Według strony pozwanej ocena

materiału dowodowego dokonana przez Sąd I instancji nie uchybia zasadom logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, zatem zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. nie może się ostać.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja częściowo jest uzasadniona, aczkolwiek nie z powodu podniesionych w niej zarzutów.

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

W orzecznictwie nie budzi żadnych wątpliwości, że do zdarzeń, wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane, należy przedawnienie roszczenia stwierdzonego tytułem egzekucyjnym (art. 117 § 2 k.p.c.). Podzielić również należy poglądy piśmiennictwa i judykatury (por. Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego pod red. Kazimierza Piaseckiego Wyd. C.H. Beck, 2002 r., teza 5 do art. 826 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 8 lutego 2006 roku, I ACa 1693/05, Lex nr 189375), w których przyjmuje się, że po umorzeniu postępowania egzekucyjnego bieg terminu przedawnienia roszczenia przewidziany w art. 123 pkt 1 k.c. rozpoczyna się na nowo, z wyjątkiem umorzenia postępowania egzekucyjnego z mocy samego prawa na skutek bezczynności wierzyciela. Zarzuty powoda, w których podaje on, iż wierzyciel nie dołożył należytej staranności w poszukiwaniu majątku dłużnika, w szczególności, że nie wskazał numeru jego rachunku bankowego okoliczności tej nie zmieniają. Istotne jest bowiem to, że wierzyciel podejmował przewidziane prawem środki, wszczynając postępowanie egzekucyjne, które za każdym razem podlegało umorzeniu z powodu przyczyn leżących nie po stronie wierzyciela, a zatem nie można mówić o bezczynności wierzyciela. Słusznie zatem Sąd Rejonowy uznał, że co do zasady wnioski egzekucyjne wierzyciela doprowadziły do przerwania biegu przedawniania.

Zauważyć jednak należy, że powód domagał się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości. W tytule tym, oprócz żądania głównego (kwoty 1174 zł), zasądzone zostały także odsetki. Przyjmując dziesięcioletni termin przedawnienia całego świadczenia wynikającego z tytułu wykonawczego Sąd Rejonowy naruszył przepis art. 125 § 1 zd. II k.c., bowiem nie uwzględnił tego, że wyłącznie odsetki, które stały się wymagalne w toku postępowania przedawniają się z upływem dziesięcioletniego terminu, pozostałe zaś jako świadczenie okresowe przedawniają się po upływie trzech lat. Zgodnie bowiem z art. 125 § 1 k.c. roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu. Niewątpliwie roszczenie o zapłatę odsetek stanowi świadczenie okresowe. Powołany art. 125 § 1 k.c. w zakresie trzyletniego terminu przedawnienia dotyczy roszczeń okresowych należnych w przyszłości, co w przypadku odsetek objętych wyrokiem z dnia 7 grudnia 1999 roku dotyczyć może tych powstałych po dniu jego prawomocności. Odsetki za okres wcześniejszy nie były należnymi w przyszłości, ale wymagalnymi w toku postępowania. Podzielić bowiem należy prezentowany w literaturze pogląd (por. A. Jedliński Kodeks Cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna pod red. A. Kidyby), w którym przyjmuje się, że trzyletni termin przedawnienia dla roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem lub ugodą sądową (także zawartą przed innym organem lub sądem polubownym) w zakresie roszczeń obejmujących świadczenia okresowe należne w przyszłości, ma zastosowanie tylko do roszczeń o przyszłe świadczenia okresowe, nie zaś do roszczeń o świadczenia okresowe, wymagalne w toku postępowania.

Jak wynika z ustaleń Sądu pierwszej instancji bieg terminu przedawnienia został przerwany w dniu 27 lutego 2001 roku (wniosek o nadanie klauzuli wykonalności) oraz w dniu 29 marca 2004 roku (wszczęcie postępowania egzekucyjnego). Postępowanie egzekucyjne wszczęte w dniu 29 marca 2004 roku zostało umorzone postanowieniem z dnia 20 maja 2004 roku, co spowodowało, że rozpoczął na nowo bieg terminu przedawniania, który dla roszczeń o zapłatę odsetek, które nie były wymagalne w toku postępowania wynosi trzy lata. Kolejny wniosek o wszczęcie

postępowania egzekucyjnego został złożony w dniu 1 kwietnia 2008 roku. Przerwany bieg terminu przedawnienia wnioskiem egzekucyjnym z dnia 29 marca 2004 roku rozpoczął swój bieg od nowa w dniu 21 maja 2004 roku (20 maja 2004 roku nastąpiło umorzenie postępowania). Dlatego też odsetki za okres po prawomocności wyroku uległy przedawnieniu, za wyjątkiem tych, które powstały na trzy lata przed złożeniem wniosku z dnia 1 kwietnia 2008 roku tj. za okres od 1 kwietnia 2005 roku. Ponieważ jednak postępowanie egzekucyjne wszczęte wnioskiem z 1 kwietnia 2008 roku zakończyło się umorzeniem postępowania w dniu 29 grudnia 2008 roku, a kolejny wniosek o wszczęcie egzekucji wpłynął w dniu 5 lutego 2013 roku, to, zgodnie ze wskazaną zasadą, za przedawnione należy uznać odsetki, które stały się wymagalne po prawomocności wyroku z dnia i przed 5 lutego 2010 roku (wszczęcie egzekucji w dniu 5 lutego 2013 roku spowodowało przerwanie biegu przedawniania nieprzedawnionych odsetek tj. tych powstałych w okresie trzech lat przed złożeniem wniosku z dnia 5 lutego 2013 roku).

Jak już wskazano, za odsetki należne w przyszłości należy uznać odsetki, które nie stały się wymagalne w toku postępowania tj. te po prawomocności wyroku. Ponieważ jednak powód, na którym w tym zakresie spoczywał ciężar dowodu (art. 6 k.c.), nie wykazał w jakim dniu wyrok z dnia 7 grudnia 1999 roku stał się prawomocny, to za datę, w której był on niewątpliwie prawomocny Sąd Okręgowy przyjął 27 lutego 2001 roku. Jest tak dlatego, że w dniu 27 lutego 2001 roku nadano temu wyrokowi klauzulę wykonalności, a zatem bez ryzyka błędu można powiedzieć, że w tym dniu wyrok niewątpliwie był prawomocny. Nie można wykluczyć, a w każdym razie powód nie przedstawił na tę okoliczność ani twierdzeń ani dowodów, że wyrok wskutek np. niemożności skutecznego doręczenia wcześniej nie był prawomocny. W tym zakresie, wobec całkowitego milczenia powoda, przyjąć należało wersję najbardziej korzystną dla strony pozwanej.

W świetle powyższego za przedawnione należy uznać odsetki za okres od dnia 27 lutego 2001 roku do dnia 4 lutego 2010 roku i w takim zakresie powództwo było uzasadnione, co skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. Zmiana tego wyroku pociągnęła za sobą zmianę orzeczenia o kosztach procesu za pierwszą instancję, o których orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. znosząc je wzajemnie, albowiem strony należy uznać jednocześnie za wygrywające i przegrywające spór. Dalej idąca apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Również o kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. (w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.) przyjmując, że także w postępowaniu apelacyjnym strony są jednocześnie przegrywającymi i wygrywającymi, co uzasadnia wzajemne zniesienie kosztów.

Ref. SSR K. G.